

rigtigt at slaa deres Existent's fast i en Lov som denne. Det vil altid være tidsnok, at lovgive om disse Højskoler, naar de have antaget en fastere Form og en mere anerkjendt Tilværelse end den, de nu have. Jeg indstillter altsaa paa Flertallets Vegne, at § 13 udgaar. Derimod foreslaar Flertallet i Stedet for § 13 at indfætte en Paragraf, handlende om den private Hørneundervisning. Som det maasse er de Herrer bekjendt, eksisterer der her i Kjøbenhavn temmelig alvorlige Bestemmelser med Hensyn til dem, der ville offer sig til private Skoler. De maa, for saa vidt de ikke have nogen anden Examen, underkaste sig en temmelig alvorlig Prøve i Skolefagene, og dernæst ere de underkastede et skarpt Tilsyn. Dette er jo naturligvis i en By af Kjøbenhavns Størrelse, hvor der er en meget blandet Befolkning, overmaade rigtigt. Jeg tror, at Skoleautoriteterne, navnlig Skolekommissionerne, udenfor Kjøbenhavn ogsaa have den Blygt og Ret at føre Tilsyn med den private Undervisning, men jeg tror, at det faktiske Forhold er det, at et saadant Tilsyn i det Mindste paa mange Steder ikke øves, og at den private Hørneundervisning der er aldeles uafkontroleret. Udvalget har ikke dristet sig til at foreslaa, at man skulde kræve nogen Examen af dem, der ville lede en saadan Undervisning, og for saa vidt det gjælder om smaa Børn, er det jo heller ikke nødvendigt, men derimod mener man, at Befolkningen paa mange Steder, navnlig paa Landet, men ogsaa i de mindre Byer, kan være udsat for at blive ført bag Lyset af uhabterlige Personer, der slaa sig ned et eller andet Sted, og som ikke hør taales som den opvoksende Ungdoms Veiledere, og at det derfor er rigtigt at forlange, for at en saadan Undervisning maa drives, at de Vedkommende skulle fremlægge Vidnesbyrd om en hæderlig Bandel. Dernæst tror man ogsaa, at det vilde være rigtigt at indskærpe, at saavel Skolekommissionernes som Skoledirektionernes Medlemmer altid ere berettigede til at indfinde sig i de private Skoler og overvære Undervisningen. Hermed skal jeg indstille denne Paragraf og det hele Ufsnit til Vedtagelse af det høie Thing.

Schlegel: Det er blot nogle faa Bemærkninger, jeg har at gjøre med Hensyn til Lovforslaget's § 11. Jeg vil først tillade mig at bede det ærede Udvalg om en Forklaring, hvis der fra min Side skulde være en Misforstaaelse tilstede, forsaavidt det i Paragrafen hedder, at

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet skal af Sorø Akademis Midler kunne tilstaa et aarligt Tilskud af indtil 1,000 Kr., naar der oprettes en Fortsættelsesskole. Jeg tror, at det er en overmaade heldig Tanke, som jeg i det Mindste for mit Vedkommende vil gjøre Alt, hvad jeg formaar, for at sætte igjennem, at der paa den Maade, som den ærede Minister har foreslaaet, skal kunne gives Bidrag til disse Fortsættelsesskoler; men hvis denne Ide, saaledes som jeg ønsker, realiseres i et ikke ringe Omfang, og hvis den altsaa slaaer an i Befolkningen, tænker jeg mig, at der vil blive oprettet en stor Mængde af disse Fortsættelsesskoler. Nu er der i Landet saa mange Kommuner, at hvis enhver Kommune fik en saadan Fortsættelsesskole, saa vilde det blive totalt udelæggende for Sorø Akademi at give indtil 1,000 Kr. til hver. Jeg veed jo nok, at der staaer, at Ministeren skal kunne tilstaa det, men det kan ikke hjælpe at give en Bestemmelse i et Lovforslag, der slet ikke vil kunne fyldestgøres. Hvis der altsaa kommer et almindeligt Onske fra mange af Landets Kommuner om at nyde godt af denne Bestemmelse, saa synes det mig, at Sorø Akademis Midler overmaade snart vilde være udtømte, og derfor foreskommer det mig, at det var rigtigere, ifald det var Statskassen, der kom til at yde dette Bidrag. Jeg veed nok, at man i den nyere Tid har været mest tilbøjelig til, at saadanne Bidrag skulle ydes af Sorø Akademi, dog under Forudsætning af, at det kan yde dem. Sæt, at der blev oprettet f. Ex. 1000 Skoler af den Art — og det var jo slet ikke, hvis Tanken virkelig vandt Bifald, aldeles utænkeligt — saa vilde det være en Million Kroner om Aaret, der gik fra Sorø Akademi, og det kan der slet ikke være Tale om. Da jeg ellers tror, det er en god Ide, som er nedlagt i den foreslaaede Bestemmelse — og naar vi først ere enige om Ideen, saa kunne vi jo nok faae Pengene; det er noget Underordnet — har jeg tilladt mig at stille et lille Ændringsforslag, fordi det foreskommer mig, at Bestemmelsen i § 11 ikke er fuldkommen billig. Der staaer nemlig i Slutningen af 4de Stykke, at forsaavidt der modtages Tilskud af Sorø Akademis Midler, og Pladsen tillader det, skulle Børn fra fremmede Kommuner have Afgang til Stolen paa samme Bilkkaar som Børn fra vedkommende Kommune selv. Nu antager jeg, at, naar en saadan Skole oprettes i en Kommune, da et det en Selvfølge, at den vil kræve ikke faa Offre fra Kommunens Side. For-